

VOKIEČIAI IR LENKAI

ODERIO — NEISĖS LINIJOS PAVERTIMAS SIENA

Vokiečiams 1945 m. kapituliavus, Trumanas, Attlee ir Stalinas Potsdame sutarė, kad pietinė Rytprūsių dalis visiems laikams atiteks Lenkijai, šiaurinė -- Sovietų Sąjungai. Jie taip pat sutarė Lenkijai atiduoti dar dalį Vokietijos iki vadinamos Oderio-Neisės linijos, pavadindami ją ne siena, bet tik demarkacijos linija ir rezervuodami teisę galutiną Vokietijos Rytų sieną nustatyti taikos konferencijai. Tas rezervas 20 metų palaikė vokiečių viltį, kad šiuo klausimu dar nepasakytas paskutinis žodis, nors trys dieniai kartu ir buvo nutarę visus vokiečius išperduotos teritorijos repatriuoti į Reichą. Jei jie iš tikro būtų tikėję, kad nustatyta demarkacijos linija nėra galutinė, kam gi tremti gyventojus? Viso Lenkijai buvo atiduota per 103.000 kv. kilometrų teritorija, už ką Lenkija turėjo atiduoti 181.000 kv. kilometrų savo Rytų dalies Sovietijai.

Rezultate tų teritorinių pertvarkymų, iš lenkams ir sovietams atitekusios žemės buvo iš-tremta apie 12 milijonų vokiečių. Iš tų 8 milijonai pasiekė Vakarų Vokietiją, kiti liko Rytų Vokietijoje. Tokiu būdu kas šeštas Vakarų Vokietijos gyventojas buvo tremtinis iš Lenkijos.

Nors jų organizacijos ir palaikė viltį kada nors grįžti į gimtąją žemę, negailestingas laikas darė savo. Šiandien jie beveik visi yra neblogoje šikūnėje Vakarų Vokietijoje ir tur būt tik labai maža dalis, jei galėtų, grįžtų namo. Politiniai tremtiniai nesugebėjo sudaryti vieningos partijos, kuri dar galėtų surinkti 5% visų balsų ir tokiu būdu įgalinti savo atstovavimą Bonnos seime. Dėl jų balsų tačiau varžėsi ir varžosi abi didžiosios parti-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

jos -- krik. demokratų ir socialdemokratų. Pastarieji net dar griežčiau negu pirmieji sakėsi niekad nepripažinsią Oderio-Neisės linijos galutiną sieną. Kokio tačiau masto katastrofa turėtų ištikti Rytų Europą, kad prarastų teritorijos, kuriose pusę gyventojų jau sudaro ten gimę, vėl grįžtų Vokietijon?

Praktišką galimybę buvo sunku numatyti, todėl jau kancleris Adenaueris privačiai tą norą vadino iliuzija. O iliuzijos anot jo, neturi didelės vertės istorijos eigoje. Laikui toliau bėgant vis daugiau išivyravo pažiūra, kad ginčas dėl faktinės sienos pavadinimo neturi daug vertės. Įsisenėjusios padėties pripažinimas teisėtai galėtų tik atidaryti kelią naujom galimybėm. 1962 metais tik 26% Vakarų Vokietijos gyventojų pritarė Oderio-Neisės linijos įteisinimui, po septynių metų tokių jau buvo dauguma -- 51%. Tam prieštaravo tik 32%, kiti nebuvo apsisprendę.

Už tat nenuostabu, kad kancleris Brandtas, siekdamas geresnių santykių su Sovietais ir jų satelitais, Varšuvai pasiūlė pasirašyti tokią trumpą sutartį:

"Federalinė (Vakarų Vokietijos) vyriausybė ir Lenkijos liaudies respublikos vyriausybė konstatuoja, kad Oderio-Neisės linija yra vakarinė Lenkijos siena. Federalinė Vokietijos Respublika ir ateityje žada gerbti Lenkijos teritorijos neliečiamybę. Jau sudarytos sutartys šiuo susitarimu nėra liečiamos".

Tuo paskutiniu sakiniu atsižvelgiama į Potsdamo susitarimą ir faktą, kad teisiškai Vokietija dar yra keturių didžiųjų (D. Britanijos, Prancūzijos, JAV

ir Sovietų Sąjungos) kontrolije.

Atrodo, kad lenkai tokią pasiūlymą turėtų priimti su didžiausiu džiaugsmu kaip savo tautinių aspiracijų apvainikavimą. Vietoje to tačiau Varšuvos vyriausybė pareikalavo prie tokio susitarimo dar pridėti 500.000.000 markių sumoj! Atrodo, kad Rytų Vokietijos ir iš dalies Maskvos valdovai nėra visai patenkinti susitarimu tarp Lenkijos ir Vakarų Vokietijos. Jiems reikalingas santykių įtempimas.

Jei Varšuvos vyriausybė to reikalavimo griežtai laikysis, Brandto OST politikai bus suduotas nemažas smūgis. Mat, Brandtas tikėjosi, kad vokiečiai už tokį legalų sienos pripažinimą ne tik neturės nieko mokėti, bet dar gaus teisę repatriuoti Lenkijoje dar gyvenančių porą šimtų tūkstančių vokiečių kilmės asmenų. Dabartinėmis sąlygom, net jei prašoma pusė milijardo markių suma būtų suteikta tik kaip kreditas su 6%, Bonnos seimas galėtų sutarties ir neratifikuoti, nes vyriausybės dauguma yra vos 12 atstovų ir dalis atstovų šiuo klausimu gali būti kitos nuomonės. Krikščionys demokratų šiuo metu jau pradėjo kampaniją ragindami sienos klausimą tik tuo atveju sureguliuoti, jei iš Lenkijos sulauktų daugiau geros valios įrodymų. Esą skubintis neesą reikalo.

PAGERBTI SVETIMŲ VALSTYBIŲ KONSULAI NEW YORKE

New Yorko Miesto Komisionierė Jungtinėms Tautoms ir Konsulariniam Korpusui ponias J. L. Loeb gegužės 4 d. suruošė priėmimą New Yorque reziduojančių svetimų valstybių generalinių konsulų garbei. Be pačios šeimininkės priėmimo dalyvavo aukšti New Yorko miesto pareigūnai,

Pabaltijo Moterų Tarybos pobūvyje garbės svečiai: Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirm., Berzinš ir ponias, Estijos konsulas Linkhorst ir ponias, Gabono konsulė dr. Marion Preminger, Lietuvos gen. konsulas Simutis ir ponias, E. Valiūnienė, S. Jasaitienė, dr. Detar ir ponias, L. Tamošaičio nuotrauka

Pabaltijo Moterų Tarybos 23 metų sukaktis

S. VALIUKIENĖ

Estų Namuose New Yorque balandžio 26 d. įvyko Pabaltijo Moterų Tarybos 23 metų sukakties minėjimas ir Tarybos vadovavimo pareigų perdavimas lietuvių delegacijos pirmininkei Galiai Žilionienei. Tarybai vadovauja kasmet pasikeisdamos trijų Pabaltijo tautų delegacijų pirmininkės.

Programa buvo pradėta Amerikos ir Pabaltijo tautų himnais.

Įvadinę kalbą pasakė pereinčių metų Tarybos vadovė, Estų Delegacijos ilgametė pirmininkė Mall Jurma, apžvelgdama Tarybos pereinčių metų veiklą. Dalyvauta American Federation of Women's Clubs suvažiavime Clevelande, Esčių N. Y. Klubas suruošė Pabaltijo liaudies muzikos vakarą vasario mėn., minėta 20 metų Esčių Klubų gyvimo sukaktis, Lietuvių Moterų Klubų Federacija išleido knygą "Lithuanian Woman", pla-

svetimų valstybių ambasadoriai prie Jungtinių Tautų ir generaliniai konsulai, kurių tarpe ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su žmona.

Nuo senų laikų New Yorque veikė specialus Miesto Komitetas Santykiam su Konsulariniu Korpusu. Įsikūrus Jungtinių Tautų Organizacijai buvo sudarytas specialus New Yorko Miesto Komitetas Jungtinėms Tautoms, kuris pagelbėdavo svetimų šalių misijoms ir jų nariams susirasti reikalingas patalpas bei įsikurti. Nuo šių metų pradžios abu komitetai sujungti į vieną įstaigą, kuriai vadovauja ponias Loeb titulu The New York City Commissioner for the United Nations and for the Consular Corps. Nė vienam kitam pasaulio mieste nėra tokio didelio skaičiaus diplomatų ir konsulų kaip New Yorque, kuriame šiuo metu reziduoja 26.000 įvairaus rango svetimų valstybių pareigūnų, įskaitant ir jų šeimas.

čiais panaudota propagandos reklamams, dalyvauta State Dept. politiniame simpoziume kovo 23 d., dalyvauta 52 metų Pabaltijo kraštų nepriklausomybės minėjimuose. Darytos pastangos palaikyti kontaktą su Amerikos vyriausybės nariais įvairiomis progomis: pasisūti sveikinimais Apolono 11 ir Apolono 13 skrendant į mėnulį, pasiūstas laiškas Prezidentui Nixonui, palaikant jo pastangas pasiekti garbingai taikai Vietname ir kt.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Estijos konsulas Aksel Linkhorst, pabrėžęs Gandhi principo svarbą mažų tautų kovoje už laisvę sunkiausiais momentais: kiekvieno pavienio individo nusistatymas ir veiksmai gali pamažu sužlugdyti ir didžiausių jėgų priespaudą. Mūsų trims bendro likimo rišamoms tautoms svarbu koordinuoti veikimą, energingai ieškant kontaktų su pasauliu. Jis sveikino Pabaltijo Moterų Tarybos pastangas ta prasme. Deja, didžiųjų jėgų ir ginklavimosi konsteliacija yra tokia milžiniška, kad mūsų trijų vieningų pastangų negana mūsų tikslams atsiekti. Reikia orientuotis į kitas Europos Tautas, kurių likimas panašus į mūsų ir

į visų Europos tautų pastangas sustabdyti Sovietų Sąjungos ekspansijai. Mūsų visų bendras veikimas pamažu turi paveikti pasaulio viešąją opinią, kuri tebėra palanki mūsų bylai. Mūsų kraštų aneksija nėra pripažinta de jure, Europos taikos sutartis dar nepasirašyta, Sovietų Sąjungos ekspansija yra grėsmė visam laisvajam pasauliui. Mūsų likimas susijęs su visos Europos likimu. Viltینگai nusiteikę šiandien mes jungiamės su milijonais mūsų pavergtųjų tautiečių.

Lietuvos Konsulas Anicetas Simutis sveikino Pabaltijo Moterų Tarybą už glaudžios draugystės palaikymą pabaltiečių tarpe, nenuilstamas pastanga išlaikyti Pabaltijo Tautų bylą gyvą Amerikos ir pasaulio viešojoje opinijoje ir ieškant ir laimint draugų mūsų kraštams. Kai Čekoslovakijos tragedija, vos dviem metams prasklindusi, imama užmiršti, mūsų balsas, net tris dešimčiai metų praėjus, vis dar nenuslopintas dėl nenuilstamų mūsų organizacijų pastangų.

Pavergtųjų Tautų Seimo pirmininkas ir buv. Latvijos ministrų kabineto narys p. Ber-

(Nukelta į 2 psl.)

Galia Žilionienė, Pabaltijo Moterų Tarybos ir lietuvių delegacijos pirmininkė, tarp latvių delegacijos pirmininkės Helga Ozolinš ir esčių delegacijos pirmininkės Mall Jurma, L. Tamošaičio nuotrauka

Šiame gražiame George ežere, N.Y., kur yra p. Slivynų vasarvietė Blue Water Manor, šią vasarą atostogaus Dirvos skaitytojas p. A. Mažeika, iš Los Angeles, Calif., laimėjęs atostogas, skirstant Dirvos skaitytojams dovanas. Vasarvietės savininkai P. Slivynai, nuolatiniai Dirvos rėmėjai, atsiliepdami į Dirvos prašymą, mielai sutiko be atlyginimo priimti vienai savaitei į savo gražią vasarvietę laimingąjį Dirvos skaitytoją. Vasarvietė yra prie Lake George, Diamond Point, N.Y. 12824, Tel. (518) 644-5071.

PO PIETU KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

NEDĖKINGIAUSIOS PAREIGOS

Pačios nedėkingiausios lietuviškos veiklos pareigos Australijoje tenka tiems žmonėms, kurie dirba atskirų kolonijų apylinkių valdybose. Teoretiškai, šie žmonės turi daug teisių, tačiau praktikoje jų rankos suvaržytos ir teisės apkarpytos.

Krašto Valdyba gali atskirti darbus pavesti apylinkių valdyboms. Ir ji tai daro, už popierinį darbą pasiimdama sau jo garbę, o kartais ir dolerius. Apylinkių valdybos, tačiau, šios "pavedimo teisės" jau neturi. Jos, jei pajėgia, pavestą darbą atlieka pačios, o jei ne -- turi kviesiti kitus ne tik prie pavestų darbų, bet ir prie tų, kurie užkrauti apylinkės valdybai, kaip visos kolonijos reprezentantai. Šis kvietimo, prašymo, maldavimo kelias dažnai yra gana sunkus.

Apylinkės valdyba atsakinga už visą lietuvišką darbą kolonijoje, nors dabartiniais laikais jis yra gerokai decentralizuotas, paties gyvenimo išmėtytas tarp atskirų kolonijų veikiančių organizacijų. Jos tik teorijoje priklauso bendruomeninio gyvenimo vadovai -- apylinkės valdybai.

Lietuviškos savaitgalio mokyklos nėra tiesioginė apylinkės valdybos žinioje. Apylinkės valdyba gali mokyklą remti, bet negali kištis į mokyklos reikalus.

Jaunimo sportinė veikla yra išimtinioje sporto klubų kompetencijoje. Apylinkės valdybos pareiga sporto klubą paremti, bet sporto klubas nėra įpareigotas kreipti dėmesio į apylinkės valdybos pareigavimus, nors jie liestų lietuviškumo išlaikymo principus sportuojančio jaunimo tarpe.

Apylinkės valdyba neturi teisės kištis į kolonijai priklausančių lietuvių Namų administravimą ir jų eksploatavimą, nors ji visom savo jėgom prisiėmė prie lėšų telkimo. Juridiškai ir praktiškai namai priklauso atskirai organizacijai, kaip pilnateisiam namų šeimininkui. Tų namų pajamos apylinkės valdybai neprieinamos ir ji negali nulemti jų panaudojimo.

Lietuviškos organizacijos Australijoje jaučia didesnę ar mažesnę lėšų trūkumą ir daugis jų laukia, kad apylinkės valdyba šia prasme jas paremtų. Pagal bendruomenės statutą, lietuviai įpareigoti mokėti taip vadinamą solidarumo mokestį (\$2 į metus), tačiau praktikoje jis surenkamas tik iš menkutes lietuvių dalies, būtent iš tų, kurie aktyviai dalyvauja bendruomeniniame darbe ir atvyksta į bendruomeninius susirinkimus. Šiom nedidelė pajamom apylinkės valdyba turi dalintis su Krašto Valdyba. Kitos organizacijos ima nario mokesčius, renka aukas, organizuoja loterijas, rengia balius. Tik kaikiuriose kolonijose apylinkių valdybos išsaugojo sau Naujųjų Metų balius rengimą, kad tuo sutelktų kiek lėšų.

Yra išgalėjusi nuomonė, kad pačiai apylinkės valdybai pinigų nereikia, nors visada laukiama, kad ji dovanomis pagerbtų nusipelnčius, ar kad pinigais prisidėtų prie atskirų pagerbimų, kad pasiųstų užuojautą mirusio giminėms, kad padėtų vainiką prie mirusio kolonijos nario kapo, o kartais net kad pasirūpintų mirusiojo palaidojimu. Pagaliau, pats ryšio palaikymas ir administracinis darbas neįmanomas be pinigų.

Jeigu apylinkės valdyba užbaigia savo kadenčių ir nepajėgia stipriai paremti vietos organizacijų, į tokią valdybą žiūrima kažkaip kreivai. O kai ji sutelkia kiek pinigų ir paskirsto juos atskiroms organizacijoms, tas paskirstymas labai dažnai, jei ne visada, sukelia dantų griežimą, priekaištavimus, kad anie gavo, o šitie ne, kad anie mažiau reikalinga, o šitiems daugiau ir t.t.

Pats gyvenimas, atrodo, privedė prie to, kad ne daug yra žmonių, kurie norėtų dirbti apylinkių valdybose, kur daug pareigų bet mažai teisių.

• **ASMENINIAI IŠGYVENIMAI SIBIRE** sudarė turinį sydnėjiešio Urmono kalbos, kurią jis pasakė protesto mitinge. Mitingas, įvykęs balandžio 19 d. Sydnėje ukrainiečių salėje, buvo dalis organizuoto pasipiktinimo prieš "iškilųjį humanistą" Leniną. Ta pačia eile, balandžio 22 d. buvo prarasta protesto demonstracija prie Jungtinių Tautų Informacijos Centro Sydnėje. Šiai Informacijos Istaigai buvo įteiktas Australijos Baltų Tarybos raštas, adresuotas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui. Rašte nurodytos skriaudos, kurias patyrė Pabaltijo tautos Lenino pasekėjų pritaikytame genocide, terore, ideologinėje indoktrinacijoje asmens teisės ir laisvės paneigime.

• **ATVYKSTA CHICAGOS "GRANDIS"**. Tai oficialiai patvirtina Lietuvių Dienų rengimo komitetas savo pranešime spaudai. Pranešdamas, kad Grandis atvyksta į būsimas Lietuvių Dienas Melbourne š.m. pabaigoje, komitetas džiaugiasi: "Tai vėl nauja, maloni ir džiugi dovana iš brolių Amerikos lietuvių. Jų atvykimas ir dalyvavimas Lietuvių Dienų programoje netik pajavins jas, bet duos progos atnaujinti ir sustiprinti abiejų kontinentų lietuvių jaunimo nuosirdų bendradarbiavimą".

• **IR AUSTRALIJOJ LIETUVIS SAUGOS VANDENS GRYNAMĄ.** "Mūsų Pastogė" su pagrįstu pasididžiavimu pirmą puslapyje skelbia naujieną, kad aktyvus Sydnėjaus lietuvis inž. Vytautas Bukevičius yra paskirtas vyriausiu projektuotoju ir prižiūrėtoju kovai su vandens užteršimu Sydnėje. Turėdamas 20 milijonų dolerių savo dispozicijoje, inž. V. Bukevičius rūpinsis apsaugoti Sydnėjaus ir jo priemiesčių vandenį nuo galimų užteršimų.

• **VLIKO PIRMININKAS** atvyko į Sydnę š.m. gegužės 7 dieną. Dr. K.J. Valiūnas pirmą kartą Australijoje lankėsi prieš porą metų. To lankymosi pasekmėje Australijoje buvo įsteigta Vliko atstovybė, paskiriant p. Jz. Lapšį įgalotiniu Australijai. Savo laiku Dirvos skaitytojai buvo painformuoti, kad Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba dėl tos Vliko atstovybės turi savo atskirą nuomonę. Galimas daktas, kad Vliko pirmininkas, aptarda-

Pabaltijo Moterų Tarybos sukaktis...

(Atkelta iš 1 psl.)

zinės, parašęs daugelį knygų, sveikino Pabaltijo Moterų Tarybą kaip ištikimą draugą ilgoje ir sunkioje kovoje už pavergtų tautų laisvę politiniai ir idealiai pakrikusiam pasaulyje.

Estų Moterų Klubų Sąjungos pirmininkė Jutta Kuurman ragino nenustoti vilties pasaulyje, kuriame tiek kalbama apie priespaudą, kai mūsų kraštų priespauda visai nutylima. Mūsų patriotų pastangos neleidžia pasauliui užmiršti mūsų kraštų dalios. Šiuo beviltišku metu mes turime dvasiniai augti ir stiprėti ir dėti visas pastangas daryti propagandai savo kraštų bylai išlaikyti gyvai. Metinės sukaktys tenebūna tik minėjimai, bet mūsų pasiryžimo atnaujinimas ir mūsų principų bei Pabaltijo Tautų solidarumo pabrėžimas.

Latvių Klubu N.Y. pirmininkė p. O. Gulbis dėkojo Pabaltijo Moterų Tarybai už pastangas kovoje už mūsų kraštų laisvę ir perdavė geriausius linkėjimus ateičiai ir rožių puokštes trims delegacijų pirmininkėms.

Lietuvių Moterų Klubų Sąjungos pirmininkė Vincė Leskaitienė, iškilmeje negalėjusi dalyvauti dėl ligos, atsiuntė gražiausius sveikinius ir gėlių puokštes vi-

soms trims delegacijų pirmininkėms.

P. Mall Jurmapristatė minėjime dalyvavusius garbės svečius: Gabono Konsulę, Preminę, buv. ambasadorių Latvijai Pauker ir ponį, Vliko pirmininko žmoną p. Valiūnienę, Lietuvių Moterų N.Y. Klubu pirmininkę Pajautą Ivašauskienę, Egzių Moterų Sąjungos pirmininkę Dertar, buv. Hoover'io komisijos narį, gerai pažįstantį Lietuvą dr. Wolf ir ponį, estų spaudos ir diplomatų atstovus.

Po to pereitų metų Tarybos vadovė Jurma oficialiai perdavė pareigas lietuvių delegacijos pirmininkei Galiai Žilioninei.

Lavių delegacijos pirmininkė H. Ozolinė pabrėžė mūsų sėkmę, nežiūrint sunkaus momento mūsų laisvės kovai šiuo metu: pasaulio akys nukreiptos kitur, bet mes esame solidarūs, mūsų kova gyva, nes ne nustoja me vilties. Mūsų stiprybė yra Pabaltijo Tautų vienybėje vergijoje ir tremtyje. Jei šiandien fantastiški planai pasiekti mėnuli tapo galimybe, tai ir tautų laisvės troškimas privalo tapti realybe. Ji pareiškė padėką buv. pirmininkei p. Jurmai už jos pastangas ir pažadę visokeriopą paramą naujai pirmininkei Žilionie-

mas bendrus reikalus su nauju Krašto Valdybos pirmininku p. M. Zakaru išlygins ir nuomonių skirtumus dėl atstovybės.

• **MIRE ANTANAS KRAUSAS**, vienas ryškiausių lituanistinio auklėjimo vadovų Australijoje, Krašto Kultūros Tarybos Lituanistinės Sekcijos pirmininkas. Velionis ilgesnį laiką paralyžuotas išbuvo vienoje Melbourne ligoninėje, į kurią jį reikėjo nuvežti po smarkaus širdies priepuolio. Jis ir mirė ligoninėje š.m. gegužės 5 d. -- už penkių dienų būtų suėję lygiai 65 jo amžiaus metai (gimė 1905 m. gegužės 10 dieną Sedoje, Mažeikių apskrityje).

NAUJI PATVARKYMAI

Kurie dabar galioja maitinimo apmokėjimams siuntiniams į LIETUVĄ ir U.S.S.R.

Suprastintos prekių klasifikacijos, pakeistas maitinimas kai kuriems daiktams etc.

SENA PATIKIMA FIRMA

Toliau aptarnauja nuolat didėjančių klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą.

Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PASTU, IŠSIUNČIAMI TĄ PAČIĄ DIENĄ.

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

CENTRINĖ ISTAIGA NEW YORKE:

220 Park Ave. South New York, N. Y. 10003 Tel.: 212-982-8410

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue ----- 254-4144
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn., 11 Charter Oak Avenue, 203 -- 249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414, 217 E. Hennepin Av., FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, ----- 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 -- 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

laiškai Dirvai

DEKLARACIJOS SVETIMOMS VALSTYBĖMS

Naudojų pavadinimą "svetimos valstybės", nes skaitau, kad visi lietuviai nežiūrint į viską pirmo eilės esame Lietuvos piliečiai (nors tikrumoje jau nedaug mūsų beliko -- esame lyg paskutiniai mohikanai). Tačiau ne apie tai norėjau rašyti.

Negalima abejoti, kad redaguojantieji ir įteikiantieji įvairių svetimų valstybių vyriausybės deklaracijas, peticijas, rezoliucijas ir pan. tai daro skatinami geriausių patriotinių jausmų ir taip kaip geriausiai išmano, bet deja, ne visad yra kompetetingi redaguoti komplikuočius net ir prityrusiems tarptautinėms teisės ekspertams kreipimosi tekstus. Todėl dažnai pasitaiko netikslumų ir klaidų, kartais labai elementarių.

Sakoma, kad tautiečiai vis vien nenusimano ir todėl svarbu tik pablizgėti prieš juos veiklumą ir pakylėti jų patriotines nuotakas. Žinoma, tai yra labai puiku, bet nereikia manyti, kad svetimų valstybių įstaigos yra primityvios ir naivos. Tos deklaracijos patenka į ekspertų rankas, kurie yra labai gerai informuoti apie vis-

nei Pabaltijo Moterų Tarybos tikslų siekiant.

Konsulė p. Preminęger atvyko į minėjimą nesveikuodama ir pasakė jausmingą kalbą, sakydama atnešanti sveikinimus Pabaltijo Moterų Tarybai nuo 102 milijonų Amerikos moterų, pavidindama tris delegacijų pirmininkes herojiškomis asmenybėmis.

Gražią koncertinę dailę išpildė estų tenoras Renz Riivald, padainavęs dvi arijas iš Juri Mande operetės "Nipernadis Kryžkelėje" ir nuo taikingą estų liaudies dainą bisui. Jauna pianistė Maaja Duesberg, bebailgianti Juilliard muzikos mokyklą, paskambino savo senelio, žymaus estų kompozitoriaus Rudolf Tobias Sonatiną.

Minėjimas baigtas New Yorko Esčių Moterų Klubu surengtomis gražiomis vaisėmis. Šventė praėjo pakilioje nuotakoje, kurioje buvo jaučiamas didelis svetingumas ir širdingumu persunkta graži forma, taip būdinga mūsų kraštų žmonėms.

TIK KĄ IŠEJO IŠ SPAUDOS:

Vincento LIULEVICIAUS redaguota knyga LIETUVIŲ SVETIMOMS VOKIETIJOJE ir AUSTRIJOJE 1944-1950 metais. 640 puslapių, 262 nuotraukos. Kaina \$12.00.

Šioje knygoje yra nurodytos pavardės apie 1000 mokytojų dirbusių mokyklose ir daugiau 10,000 mokinių, abiturientų, su fotografijomis.

Knyga turi didelės istorinės reikšmės, primins jaunystės dienas.

Knyga išleido: KULTŪRAI REMTI DRAUGIJA, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

ką. Ir kas iš to per nau- da kai deklaracija iš mūsų priimama maloniai besisypsant ir paplojant mums per petį, jei po to patraukiam a pečiais, metamas žvilgsnis į lubas ir ji atsiduria dulkėtame įstaigos archyve. Turime nepamiršti, kad svetimų valstybių įstaigos yra tikslios, realios, labai kritiškos ir neatleidžia klaidų.

Turime prityrusius tarptautinės teisės žinovus mūsų iškilių diplomatų ir VLIK eilėse, kurie tikriausiai noriai patalkininkautų redaguojant.

Būtų naudinga, jei mūsų diplomatinė tarnyba ir VLIK nebūtų taip indiferentiniai ir rekomenduotų tokias deklaracijas suderinti su jais, kad mūsų geri norai nevirstų meškos patarnavimu, nes netikslios deklaracijos daro tik žalą.

Gediminas Burdulis
Buenos Aires

PAGERBKIME IR JUOS...

Skaitydamas lietuviškus laikraščius, karts nuo karto užtinku paneigrikas naujos kartos lietuviams, kurie šiame krašte yra įsistiprinę mokslinėje, politinėje bei ekonominėje srityse. Manau, kad visiems yra malonu skaityti tokias žinias, nes juo daugiau turėsime sėkmingų ir įtakingų lietuvių, tuo stipresnis bus mūsų lietuvių balsas. Taigi, objektyvi informacija apie mūsų žmonių atsiektus laimėjimus yra pozityvus spaudos darbas.

Skaitant tokius aprašymus man dažnai kyla klausimas, o kas gi būtų atsitikę su visais tais pagarsėjusiais lietuvišiais, jeigu jie nebūtų atsidūrę J.A. Valstybėse.

Nemanau, kad Antram Pasauliniam karui pasibaigus į Jungtines Amerikos Valstybes būtų patekę tiek daug lietuvių, jeigu šiame krašte mes nebūtume turėję mūsų senosios kartos ateivių, kurie negailėdami nei pinigų nei vargo sudarė mums sąlygas čia atvažiuoti ir įsikurti. Dage-lio tų mūsų geradarių jau nebėra gyvų. Nedidelis pasilikusių skaičius išgyvena paskutinius jų gyvenimo metus. Todėl man atrodo, kad būtų labai gražu jeigu Dirva duotų daugiau žinių bei rašytų apie mūsų spon- sorius ir senesnės kartos lietuvius. Šitoks spaudos darbas padėtų išryškinti daugelį kuklių lietuvių, kurie mūsų visuomenei yra mažai žinomi, nors ir yra prisidėję prie mūsų daugumos gerbūvio kūrimo.

D. Degesys

REDAKCIJOS PASTABA.
Dirva mielai priitaria šiai minčiai ir pasiryžusi skirti laikraštyje vietos senosios kartos veikėjų prašymams. Tuo tikslu prašo korespondentų "pasižvalgyti" savo kolonijose ir aprašyti ten gyvenančius senosios kartos veikėjus, kurie sukūrė mūsų atvykimui tvirtą pagrindą, o dabar pasitraukę išsisi.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.NESEKMĖ AR
APSKAIČIAVIMAS?

Samprotaudami apie sunkų Nixonui išspręsti atitekusių klausimą -- verta ar neverta išnaudoti Cambodijoje pasitaisytią progą -- nurodėme, kad atsakymas į tą klausimą priklauso nuo atsakymo į kitą. Būtent, "ar JAV iš tikro taip yra susilpnėjusios, kad reikalingos visų savo jėgų koncentracijos pilietinio karo ... išvengimui?" (Žiūr. Dirvos 33 Nr.)

Prezidentas padarė teisingą sprendimą išnaudoti kariškai Cambodijos situaciją, tikėdamasis, kad karinis laimėjimas atims argumentus rimtiems jo žygio priešininkams. Jis turėjo tikėtis demonstracijų. Galimas daiktas, ne tokių didelių, jei niekieno nenumatytas incidentas Kent, Ohio demonstracijų metu, per kurį buvo nušauti keturi studentai.

Atrodo, kad demonstracijos yra daugiau ar mažiau spontaniškos. Demonstrantai jungia bendras nepasitenkinimas susiklojusia santvarka, tačiau nėra visiems priimtino recepto ją pataisyti. Žinia, viso pasaulio komunistai labai tuo reiškiniu džiaugiasi, jei tačiau jie norėtų vadovauti, jie vargiai sulauktų pasisėkimo. Širdies gilumoje ir demonstrantai netiki, kad būtų koks nors visiems priimtinas išganymas. Demonstrantų nuotikos iš esmės yra nihilistinės.

Laimė ar nelaimė, bet demonstrantų nuotakomis visų pirma nori pasinaudoti demokratų ir respublikonų politikai. Ir pats prezidentas šeštadienį prieš aušrą pasiūlydamas demonstrantų tarpe ir su jais diskutuodamas, pabrėžė jų sumanymu legalizaciją. Ar tos pastangos privės prie viso sąjūdžio apvaldymo ir suvedimo į "pozityvius kanalus" nėra visai tikra.

Istorija moko, kad tokiomis atsitikimais pasinaudoja tie, kurie normaliai neturėtų jokios galimybės iškilti. Atsiminkime tik bolševikų ir načių išgalėjimą.

Pirmuoju atveju, bolševikai pasinaudojo bendromis nuotakomis mažiausiai rūpindamiesi krašto likimu, ir tuo nugalėjo kitas politines grupes. Šiandien jų pavyzdžiu elgiasi sen. T. Kennedy ir eilė kitų demokratų ir respublikonų politikų.

Jei imsime antrą at-

vejį -- Hitlerio išgalėjimą -- verta atsiminti, kad jo šalininkų tarpe buvo ir tokių, iš kurių reikėjo laukti daugiau apdairumo. Pavyzdžiui, Hitlerio architektas ir vėlesnis ginklavimo ministris Albert Speer savo "Erinnerungen" aiškina savo prisidėjimą prie Hitlerio, išeidamas iš savo... profesijos. Girdi, jam labai imponavo moderni architektūra savo ramomis, tikslingomis formomis, be jokių rokokos ar barokopagrąžinimų, kurie netarnauja jokiam praktiškam tikslui. Ir Hitleris jam atrodė labai paprastas ir tikslingas, žinąs nekomplikuočius atsakymus į 1929-33 metų Vokietijos chaose iškilusias klaušimas.

Iš tikro gyvenimas yra daug komplikuočiau, kad jam užtektų Lenino, Stalino ar Hitlerio "paprastumo". Ir jei grįšime vėl prie Amerikos gyvenimo, turime visų pirma konstatuoti, kad problemų yra daugiau negu joms sprendimų. Bet taip buvo ir anksčiau, ir taip bus vėliau. Reikia tik išmokyti su jomis gyventi.

Nixonas turbūt yra teisus tikėdamasis kad ir laikinu kariniu laimėjimu pataisyti savo pozicijas. Jo politinių priešų bandymas sulaikyti pietryčių Azijos karui lėšas neturėtų susilaukti pasisėkimo, jei jis galėtų pademonstruoti karinę pažangą.

Kolumnistas Charles Bartlett nurodo, jog Washington esama teorijos, kad prezidentas visam prieškariniam sąjūdžiui pastatė spąstus. Būtent, daug kalbėdamas apie žygį į Cambodiją, jis sąmoningai iššaukė demonstracijas prieš karinę veiklą, kuri... atneš pasisėkimo. Jei taip iš tikro bus, "protestantai" milžiniškos amerikiečių daugumos akyse pasirodys kvailiai, kas ir reikėjo įrodyti.

(vm)

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

TĖVYNĖS ILGĖSYS...

EMILIJA ČEKIENĖ

Kai prasidėjo Lietuvos okupanto siūlomas kultūrinis bendradarbiavimas su kraštu ir koncertų ruošimas iš tėvynės atvykusiems solistams, tai prasidėjo ir gipčai išeivių tarpe. Tie išeiviai, kurie negali susilaikyti koncertų nelankę ir nesėdėję šalia okupanto atsiųstų jo patikėtinių, A. Laurinčiuko, Juškos, Vladimirovo ir k., įrodinėja savo didelį tėvynės ilgį, kuris nepaprastai juos traukia išgirsti lietuvišką dainą, o ta daina širdį kuteina ir graudžią ašarą išspaudžia, anot jų žodžių.

Na, turime pripažinti, kad žmogaus gyvenimo didžioji dalis yra grindžiama jausmais. Ne kiekvienas esame vienodai jautrus ir ne tokiems pat reiškiniams. Kalbant apie jautrumą, pravartu pažvelgti į kitą tėvynės ilgį, pagristą įvyki.

Balandžio 26 dieną, New Yorke įvyko už Lietuvos laisvę žuvusių kovotojų pagerbimo akademija. Buvo prisiminta partizanų herojinės kovos, jų siekliai, jų begalinė tėvynės meilė ir pasiaukojimas laisvės atstatymui. Buvo gerai organizuota, aukšto lygio akademija, su puikia jaunų jėgų atlikta menine programa.

Salė buvo pilna publi-

kos, tačiau nesimatė beveik nė vieno veido tų, kurie lanko koncertus su okupanto patikėtiniais, ruošia priėmimus, visai pamiršę savo brolių partizanų didžiausią auką -- gyvybę.

Kur gi yra tie jautrieji tėvynės ilgį sergą mūsų patriotai? -- girdėjosi balsai visuose salės kampuose. Nejaugi jie pamiršo kovojusius už Lietuvos laisvę savo brolius lietuvius, kurie tikėjo, jog tautiečiai nepaniekins ir nepamirš jų tikslo ir jų aukų prasmės, tikėjo, kad jų tragedijos pasibaisėtinas vyksmas amžinai liks mūsų mintyse ir jausmuose. Deja...

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
ŽMONŲ VIENETAS

Lietuvių Gydytojų Biuletenyje nr. 1 (37) dr. H. Armanas tarp kitko rašo: "...Pagelbinis moterų Illinois vienetas pasiskyrė aukas visiems "šventiems" ir laikraščiai "Lituanus", bet nieko nepaskyrė Biuleteniui. Kuo Lituanus yra svarbesnis lietuvių gydytojų žmonoms už Biuletinį? Duoti saldinių kitam vaikui, kai pačios vaikas neturi duonos pavaišyti -- neišlaiko kritikos".

Įdomi ši dr. H. Armano mintis, nes ji tinka ne

vien gydytojų žmonoms, bet ir daugeliui organizacijų, neišskiriant nei kai kurių ALTS-gos skyrių, kurie sukėlė didesnes lėšų sumas, išmėto jas visiems "šventiems" po keletą dolerių, vietoje apčiuopiamai parėmę vieną kokį svarbų įvykį ar darbą. Ir lygiai taip pat kartais duoda saldinių svetimam vaikui, kai savajam ir duonos trūksta. Tuo atžvilgiu išskirtinas yra East St. Louis skyrius, paskyręs visą tūkstantinę vienam tikslui -- S. Rūkienės atsiminimų antros dalies išleidimui. Tai pavyzdys visiems, kurie tokias pat sumas išmėto po keletą dolerių nepateisindami savo veiklos. Panašų lėšų tvarkymo pavyzdį duoda moterys ruošdamos madų parodas, kurių pelno nemėto po dešimkę visiems, bet kasmet skiria visą sumą vienam kuriam tikslui efektingai paremdamos jį.

Kaip gydytojų žmonių pagelbiniam vienui svarbu pirmoj vietoj remti LGBiuletinį, nes jis jungia visus Sąjungos narius, buria draugų ir suteikia daugiau galimybių nuveikti lietuvių tautai naudingų darbų ir per savo biuletinį, kurs lanko kiekvieną gydytojo šeimą, lengviau sukelti lėšų didesniems darbams paremti, taip kitoms organizacijoms taip pat svarbu stiprinti pirmoj eilėj savo šeimą idant būtų stipresnė visuomenė.

LAISVO ŽODŽIO
MĖNRAŠTIS

1970 m. sausio mėn. žurnalas "Akiračiai" vienoje antraštėje rašo: "Dyka laisvė š.... drasko" -- turinyje aiškina to liaudies posakio politinę reikšmę.

Kitoje vietoje prisimenant Naujus Metus, vieni kitiems linkėjimus tarp kitko rašo: "Todėl net ir dabar, dažnas tautietis, išėjęs į Naujųjų Metų naktį nusišlapinti, vistiek tvirtai (lietuviškai) tikės, kad sidabras trykšta..."

Kadangi šis straipsnis be autoriaus parašo, tai reikia manyti, jog tai redakcijos žodžiai. Sveikiname "Akiračių" redaktorius už daiktų vadinimą "tikraisiais" vardais. Kaip matome, šis žurnalas yra tikrai "atviro žodžio" intelektualų mėnraštis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ
IR PARAGINTI
KITUS DIRVĄ
PRENUMERUOTIS

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Ir kai aplink kyla audros, įtakingiausias Rusijoje gyvenantis rašytojas ruošia naują veikalą, romaną apie Rusijos - Vokietijos karinę kovą pirmojo pasaulinio karo metu.

Bet jo kūrybinės sąlygos draustiškai pasikeitė pašalinus iš rašytojų sąjungos. Draugai praneša, kad net ir atmosfera Ryazane, kur Solženicinas gyvena, pasidarė priešiška, ir net pavojinga, dėl vietinių politinių ekstremistų grasinimų.

Ir kadangi Solženiciniui uždrausta gyventi Maskvoje, jį prigludę netoli Maskvos gyvenantis čelistas Metislav Rostropovič.

Draugai, kaip Rostropovič jam suteikia reikalingą moralinę ir materialinę paramą. Pasiturintys rašytojai ir kiti intelektualai padeda išlaikyti Solženiciną, kadangi su jo kūrybos uždraudimu nutrūko ir jo pajamos.

Bet ir draugai šią paramą randa pavojinga. Ir tik aštuoni iš 6,790 sovietų rašytojų sąjungos narių turėjo drąsos formaliai protestuoti prieš Solženicino pašalinimą.

Solženicinas pergyveno kalėjimus, vėžį, buvo apkaltintas ir pajuoktas sovietinio režimo, ir dabar pergyvena rašytojo didžiausią bausmę -- už draudimą spausdinti savo kūrybą savame krašte.

Bet, atrodo jis auga moraliu autoritetu. Ir kaip pats Solženicinas pastebėjo Pirmame Rate, "Galima pastatyti Empire State dangoraižį, disciplinuoti prūsų kariuomenę, sudaryti valstybinę hierarchiją stipresnę už Dievą, bet negalima palaužti kai kurio žmogaus nepalyginamą pranašumą".

LITHUANIA
700
YEARS

Veikalas kainuoja 12 dol.
Per LNF užsisakant -- 10
dol. Čekį rašyti: Lithuanian
Independence Fund Inc.
87-80 96 Street, Wood-
haven, N. Y. 11421.

Pavasario žiedai...

Vyt. Maželio nuotrauka

SAVE AT
**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

65
ANNIVERSARY

ASSOCIATION
OF CHICAGO

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

Paid and
Compounded
Quarterly

5%
PER ANNUM

REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

Alice Stephens ir jos ansambliai

Lietuviškoje Salaviečių žemėje, kurioje skambėjo lietuviškos dainos, prieš daugelį metų gimė ir augo duktė Alicija. Augdama girdėjo nuolat motinos dainuojamas lietuviškas dainas, jas su dideliu klausydamosi ir jų iki šiol nemažai atsimena. Kai M. Petrauskas atvykęs į JAV pradėjo veikti -- jų namuose New Britain, jis buvo dažnas svečias. A. Vanagaitis atvykęs, taip pat lankėsi jų namuose ir net rankraštį paskyrė Alicijai. Jaunoji Alicija tada išgirdo, kaip jis mokino dainuoti jos mamytę "Eina garsas nuo rubežiaus". Ši lietuviškoji daina ilgus metus slėpė jos sielos gėlmę ir paskutiniiais metais patvarkiusi moterų chorui su "Aidučių" ansambliu, įdėnavo paskutinėje plokštelėje.

Mokyklose ji buvo visada savo balsu pažįta. Sudrus balsas skambėdavo lyg varpas. Mokykla jos dainavimu didžiūdavosi. Kai M. Petrauskas koncertavo New Britain apylinkėse, jauna studentė lankydavo Komerčio Institutą, dalyvaudavo jo koncertuose. O kai M. Petrauskas statė savo operą "Eglė" Bostone, miesto centriname teatre, jauna studentė dalyvavo klausytojų tarpe ir nepaprastai žavėjosi opera, kur daug prisidėjo prie jos gyvenimo pašventimo muzikai.

Tuo laikotarpiu ji lankė Hartfordo konservatoriją ir gavusi dainavimo ir fortepijono mkt. diplomą, plačiai koncertavo rytinėse valstijose. Chicagoje pasitvėrė apsigyvenusi 1926 m., iš karto įsijungė į muzikos lietuviškąją veiklą ir savo dramatišiu sopranu, labai plačios skalės apimtimi stebino klausytojus. Toliau lavintis savo specialybėje įstojo Chicago Muziką konservatorijon ir 1929 m. gavo B.M. laipsnį, prieš keturiasdešimt metų. Chicagoje veikė su Birutės chorą. Pirmyn choro statytose operose vaidino pagrindinius vaidmenis: Carmen (Carmen), Santuzza (Cavalleria Rusticana), Nadina (Meilės Elektyre), be to visoje eilėje operėčių. Kai mokinosi Chicago konservatorijoje, dėl jos plačios balso apimties, kaip žemutinės, taip ir aukštesnės gaidose -- jos dainavimo profesorius negalėjo nusistatyti, ar tai yra mezzo-sopranas, ar tai dramatinis sopranas. Galų gale dėl tirščio, sodraus skambėjimo, pirmenybė atiduota mezzo-sopranui.

Besimokindama pradėjo vadovauti vaikų chorams (1927-31). Įvairių koncertų varžybose yra laimėjusi 5 balsui lavinti stipendijas. 1938 su Pirmyn choru lankėsi Lietuvoje, dalyvavo 26 koncertuose, apsilankydama visuose didesniuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose. Visur buvo karštai sutinkama. Grįžus iš Lietuvos pasižavėjusi grynai pedagoginiam darbui.

1930 įsteigė savo dainavimo studiją Fine Arts Bldg. Chicagoje. Palaipsniui dirbdama tu-

J. ŽILEVIČIUS

rėjo didelį būrį studentų dainininkių, kas davė jai mintį organizuoti 1940 Alice Stephens Singers moterų chorą ir jam vadovauja per 25 metus. Per tą

Sukaktuvininkė Alice Stephens

laiką suruošė virš 500 koncertų, kiekvienam koncerte propagodama lietuvių muziką. Nemažai dainuota per radiją ir televiziją. Turėdama iš prigimties pedagoginius gabumus sugebėjo chorą taip aukštai meniniais išbulinti, kad jos koncertai buvo gražiai amerikiečių vertinami, anglų spaudoje plačiai aprašomi. (Muz. Archyve yra šimtai anglų spaudos iškarpu). Todėl buvo kviečiama į svetimtaučių parengimus. Pav., 1941 Chicago Tribune Music Festival (laimėjo Cook aps. chorų varžybose pirmą vietą); pavasario ir rudens koncertai: 1943 Kimball Hall, 1944-45 8th Street Theater, 1946 Civic Theater, 1947-50 Orchestra Hall; šiuose koncertuose pristatė plačiai Chicago visuomenei žymiuosius mūsų solistus: A. Kaskas, P. Stoska, Z. Griškaite, R. Jušką, I. Nauragį, A. Brazilį ir St. Baranuską. Du sezonus (1949-50) dainavo su Grant Park simfoniniu orkestru, kur klausė dešimtys tūkstančių žmonių. Su savo chorą yra koncertavusi Philadelphiaje, Clevelande, Detroite, New York, Pittsburgh, Baltimore, Kanados didmiesčiuose.

Per jos chorą yra perėję 600 dainininkių, daugiau ar mažiau pasilavinusių dainavimo meną, o taip pat smuikininkių, pianisčių, vargonininkių, žurnalistų, muz. mokytojų ir kitų, kurių didžiūna yra pasiekusios akade-

minių mokslo laipsnių. Jos pasėtoji dainavimo sėkla, nors choras jau ir neveikia, buvusios jos studentės -- choro narės ir šandie daug savo veikla muzikinėje kultūroje reiškiasi. Beveik visos jos JAV gimusios lietuvaitės.

po pagelbinį dalyką prie kitų mokslų -- tai vis akademini darbas kur studentės gauna laipsnius. Tos grupės studentės, baigiant reguliary mokėjimąsi laikotarpį, jos vadovybėje surengia pavasarinį koncertą. Vasaros semestrą A. Stephens atidaro anksti pavasarį, į kurį primama pradedančios dainavimo studijas, kitos iš žieminių semestrų papildo savo greitai baigimui reikalingus punktų skaičius. Šiame semestre beveik du trečdalius sudaro lietuvaitės. Šio semestro baigiamasis koncertas būna anksti rudenį, su dideliu koncertu. Kartais net du, tris vakarus. Šalia to ji pakviesta vadovauti lenkų mergaičių choro grupelę Lyra, kur eilę metų vadovauja koncertams, kuriuos ruošia pačios lenkaitės lenkų kolonijose.

Be to, dažnai būna kviečiama į švedų muzikinių festivalių teisejų kolegiją, kuomet teikiama už varžybas laimėjusiems premijoms, taip pat kitose Amerikos organizacijose, kur kaip autoritetas yra kviečiama pasisakyti tokiais nors muzikiniiais klausimais. Dažnai skaito apie muzikos pedagogiką paskaitas, dalyvauja pagal savo specialybę įvairiose konvencijose, žodžių jos veikla didžia dalimi svetimtaučių yra labai vertinama, todėl kviečiama.

Nepaisant visokių darbų, ji didelį dėmesį kreipia į jaunimą ir iš jų parinkus geriausius balsus sudaro moterų ansamblius. Tokie ansambliai jaunų moterų studentų ilgai nesilaiko: vienos išteka, kitos išvažiuoja baigusios tarnauti kur toliau ir pan. Kiek laiko pakoncertavusios lietuvių parengimuose -- pranyksta. Tokie iš paskutiniųjų ansamblių yra jos organizuotos "Aidutės". Šią grupę sudaro akademikės. Vienos jau turinčios laipsnius, kitos siekančios aukštesnių, trečios siekančios kitų specialybių laipsnius, bet šalia lankančios jos studiją. Ši akademikų grupė yra vienintelė lietuvių tarpe ir kai per lietuvių radijo Forumą jos buvo pristatytos klausytojams, sužinoję apie jų mokslinį išsilavinimą labai nustebom, kad suranda laiko skirti lietuviškai dainai. Aidutės pasidarė nepaprastai populiarios, plačiai kviečiamos įvairiuose parengimuose ne tik Chicagoje, bet ir kitose kolonijose ir kai pasirodo scenoje tryliką jaunų lietuvių (įvairiuose besikeičiančiuose rūbuose -- visų yra karščiausiai ir širdingiausiai sveikinamos, nes jų išvaizda jau savaime žavi žiūrovus. Visuomenė labai jomis didžiūjosi ir visada maloniai laukia pasiklausyti jų dainavimo. Jos yra išleidusios savo plokštelę įdėnuotą keliolika dainų, kurios ne paprastai gražiai skamba ir ši plokštelė pasidarė retenybė, sunkiai gaunama įsigyti. To viso muzikinio judėjimo ašis yra prof. Alice Stephens (Steponavičienė).

Šiais metais sukanka visa eilė jos veiklos sukakčių, bet ji pati be galo kukli, visa tai slepia, o vien tikrai dirba. Margutis L. Enciklopedijoje atradęs visą eil-

Aidučių vadovė Alice Stephens ir vadovybė: pirm, Živilė Numgaudaitė, vicepirm, Gražina Grybaitė, sekr. Jūratė Juozevičiūtė, ižd. Gražina Bičionaitė, rež. Liucija Vuitydaitė, V. Noreikos nuotrauka

lę jos sukakčių, pasiryžo išskirti aikštėn ir gegužės 23 d. Jaunimo Centre drauge su senjorėmis, buvusiomis ansamblio dainininkėmis, rengia jos garbei parengimą.

Aidučių ansamblis prieš 4 metus laiko suorganizuotas, kaip matėme, plačiai išgarsėjo. Minėjimas įvyks jų garsams skambant.

Šis ansamblis valdybos tvar komas, disciplinuotai laikosi ir tikrai akademiškai veikia. Vadovė p. Stephens tik muzikiniai jas paruošia, nesikišdama į vidinę tvarką.

Aidučių valdybą sudaro: Živilė Numgaudaitė -- pirmininkė, Ji gavo stipendiją, ruošiasi magistro laipsniui iš dramos Illinois Universitete;

Gražina Grybaitė -- vicepirmininkė, Ji dienomis dirba kaip dantisto asistentė, o vakarais studijuoja psichologiją. Dainuoja Chicago Lietuvos Operos Choro ir yra Neo-Lithuania Chicago skyriaus sekretorė.

Jūratė Juozevičiūtė -- sekretorė, Įsigijus magistro laipsnį socialologijoje, dirba kaip social worker su Catholic Charities, Ji yra jaunųjų ateitininkių globėja;

Gražina Bičionaitė -- ižd. ninkė, Baigus medicinos tech-

nologijos mokslus, dirba ir toliau studijuoja Illinois Universitete. Ji yra Chicago Lietuvos Operos Choro sekretorė ir Pietvakarių Dailiojo Meno Tarybos narė.

Liucija Buivydaitė -- scenos režisierė. Gavus stipendiją iš Northwestern Universiteto, ji ruošiasi magistro laipsniui dramoje. Kartu su Živilė ji išpildo menines programas įvairiuose parengimuose.

Narės: Joana Drutyte. Tik prieš pusmetį atvažiavus iš Anglijos. Ji yra diplomuota plaukų šukuotoja. Jina dainuoja Chicago Lietuvos Operos Choro Ramutė Drutyte. Joanos sesuo, taip pat iš Anglijos atvažiavus. Ji studijuoja pedagogiką Illinois Universitete ir dainuoja Chicago Lietuvos Operos Choro.

Julija Jackevičiūtė. Pati jauniausia Aidutė, ji mokinosi Marijos gimnazijoje.

Vaigalė Kavaliūnaitė. Baigus psichologijos mokslus, dirba personel departamente Kraft Foods ir toliau studijuoja link magistro laipsnio biznio administracijoje. Ji dainuoja Chicago Lietuvos Operos Choro.

Margarita Liškauskaitė. Ji studijuoja Interior Design Chicago City College.

Lilija Nastaitė. Ji dėsto vokiečių ir anglų kalbas Oak Lawn Community gimnazijoje.

Nijolė Pračkailaitė. Ji ruošiasi gailstingios seselės profestijai Mt. Sinai School of Nursing.

Kaip matome iš sąrašo, jog tai yra tikrai gražus būrys pasižavėjusių muzikinei kultūrai tik reikia stengtis visokeriopai remti, kad ilgai jis galėtų laikytis ir paruoštų dar vieną plokštelę.

Baigiant tenka pažymėti, kad A. Stephens savo didelį pedagoginį muzikinį srity darbo nepasiekė Chicago Lietuvos Operai, dirbdama chormeisterio pareigose nuo 1959 iki šiol su dideliu pasisekimu. Šis darbas operoje yra dideliu našu ir dirigentų nepaprastai vertinamas.

Gerbiamai sukaktuvininkei ne nuilstančiai darbuotojai muzikos srityje, linkiu išsvėrmės, sėkmės toliau sėkmingai veikti.

Alice Stephens Bertinos vaidmenyje operetėje Laima.

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (8)

JIS MŪSŲ, KOL BUS GYVAS

Faina buvo pirmoji mokytoja, kuri savo pamokose panaudojo amerikinių filmų demonstravimą. Otų filmų būta visokių visokių, galima sakyti, visa būdingesnė Hollywoodo gamyba: begarsės, gamintos 1920-1930 metais, ir net paskutinės spalvotos garsinės -- misterijos, melodramos, komedijos, muzikinės, kaubojiškos, kriminalinės, karinės ir šmėklinės; geros, blogos ir vidutinės. Tikrindama Tuomi supratimą, ji liepdavo jam stebėti filmą, po to angliškai atpasakoti jos turinį.

Kiti mokytojai pasirinkdavo filmus specialioms tikslams. Galkinas pvz. demonstruodavo tas, kurios pavaišduodavo policijos ir valdinių agentūrų darbą. Kelis kartus jis kartojė filmą, kurioje Yul Brynner vadovavo narkotikų kontrabandininkų gaujai. Protarpiais jis sustabdydavo aparatą, filmą atsukdavo atgal ir vėl leisdavo jai lėtai slinkti, kad Tuomi geriau išsąmonintų scenas, kaip muitininkai atidarinėja ir tikrina įtartinus lagaminus ieškodami narkotikų.

Galkinas taip pat labai smulkmeniškai instruktavo Tuomi apie tai, kaip santykiuoti su amerikiečiais ir ypatingai išskirti tuos, kuriuos būtų galima įtraukti į špionažo tinklą.

-- Negaišk, ieškodamas žmonių, kurie ideologiškai mums simpatizuotų, -- jis kalbėjo. -- Tokių yra palyginti nedaug ir prie jų mes priename kitais keliais.

Jis ypatingai pabrėžė reikalą įsigyti kaip galint daugiau ir įvairiausių draugų:

-- Vaikščioi į bažnyčias, -- patarinėjo Galkinas. -- Bažnyčios yra labai gera vieta su žmonėmis susidraugauti. Naudingiausia tai, kad tenai tavę mažiausiai įtars. Įstok į klubus kaip Lions arba Rotary. Įsidėmėk, žmogus, kurį tu sutiksi, pats gali nebūti tau naudingas, bet per jį gali surasti kitą, kuriuo galėsi pasinaudoti.

-- Lengviausia užverbtuoti asmenis, kurie turi asmeniškių bėdų dėl pinigų, moterų, lošimų ar girtavimo -- tai silpnybės, kurios lengviausiai gali būti išnaudotos.

-- Amerikoje žmogus gali turėti \$20,000 dolerių vertės namą, automobilį, gerus baldus ir vis dėlto bus nepatenkintas -- dėstė Galkinas. -- Jis pažįsta kitą, kuris gyvena geriau už jį. Tada ir jis pats įsigėdžia \$40,000 dolerių namo. Jis išikraus to į toki, bet kartu jo mėnesiniai namo paskolos mokesčiai padidėja. Be to, jis turi įsirašyti į klubą, įsigyti antrą automobilį, naujus baldus. Bandydamas prisitaikyti prie naujos padėties jis grįžta giliau ir giliau į skolas.

-- Štai ir priename vietą, kur tu gali įsimaišyti ir padėti, paskolindamas pinigų. Duok jam suprasti, kad nėra reikalo tuoju pat tau skolą grąžinti, nes jeigu reikėtų -- tu galėtumei jam paskolinti

ir daugiau. Duodi jam ir dar pridedi, kol beviltiškai paskęsta prasiskolinime tau. Tada jau tu pareikalauji, kad grąžintų visą skolą iš karto, ko jis nieku būdu negali padaryti. Tokiu atveju jau gali gundyti jį: už menką ir nekaltą išdavystę tu jam nurašysi visą skolą. Jį įtikinsi, kad ta informacija ar dokumentas, kurio tu prašai, iš tikrųjų yra labai menkos vertės ir tu daugiau iš jo niekada ir nieko nebeprašysi. Viskas bus užmiršta. Bet iš tikrųjų -- Galkinas užbaigė šypsodamasis, -- tegu jis tik padaro vieną kartą, jis jau mūsų, kol tik bus gyvas.

Nors Galkinas paprastai visuomet būdavo santūrus, tačiau vieną dieną, 1957 metais rugsėjo mėnesį, jis įpuolė į Tuomi butą nepaprastai susijaudinęs.

-- Spėk, su kuo aš susitikau keltuve, keldamasis pas tave? -- nebe kalbėjo, bet šūkavo iš džiaugsmo Galkinas. -- Eleonora Roosevelt. Aš stovėjau greta jos!

-- Ką gi ji čia daro? -- susidomėjo Tuomi.

-- Čia ir visas linksnumas, -- atsakė Galkinas. -- Jie vedžioja ją po puošniausius Maskvos butus, kad ji pamatyti, kaip gyvena eilinis Sovietų darbininkas. Aš pagalvojau, praverstų ją atvesti pas tave, jos draugą amerikietį.

Juodu juokėsi kvatojo, spėliodami, kas jai buvo pasakojama vienu aukštu žemiau po sovietinių šnipų mokykla.

-- Gal jai patiktų pasėdėti vienoje iš mūsų mokyklos klasių, -- pasišaipė Galkinas. -- Ji tada įsitikintų, kaip mes stengiamės pažinti jos kraštą. (Bus daugiau)

Lemonto Oktetas, atlikęs pavasario balius programą, repetacijos metu. Kairėje muzikos vadovas Algis Modestas, Sėdi iš kairės: Antanas Gudis, programos vedėja aktorė Julija Cijūnėlienė, Kleopatra Buinevičienė, Raimundas Gierštikas, Jūratė Jakaitienė, Modesta Umbrasienė, Roma Seikienė, Jonas Abromaitis, Vitalis Umbrasas.

LEMONTO LIETUVIAI...

(Atkelta iš 4 psl.)
rutė Navickienė (darbšti visuomenininkė ir įvairių Lemonto parengimų organizatorė bei talkininkė), vicepirm. inž. Kęstutis Biskis (mokyklos tėvų komiteto pirmininkas), vicepirm. Kazimieras Balčiūnas (BALFo skyriaus pirmininkas), sekretorius inž. Vytautas Kamantas ir išdininkas Kazimieras Laukaitis. Dviem pirmininkam įėjus į valdybą, ji dabar pilnai reprezentuoja Lemonto lietuvius.

Ši valdyba numachiui suruošti Birželio 13 Trėmimų prisiminimo pamaldas, vėliau gegužinę, Naujų Metų sutikimą ir ateinančių metų Vasario 16 paminėjimą Lemonte. Valdyba padės liuanistinės mokyklos augimui, ir stengsis surinkti solidarumo įnašus iš visų lietuvių.

Yra sudaryta apylinkės rinkiminė komisija (Petras Abromaitis, Kazimieras Balčiūnas, Vytautas Šoliūnas) rinkimams į JAV LB VI-ją Tarybą praveisti.

Iš Lemonto apylinkės pasiūlyti 3 kandidatai į renkama JAV LB VI-ją Tarybą. Tai Povilas Kilius (buvęs Chicagos ALT Valdybos narys, ateitininkų draugų valdybos narys, čia aukštus mokslus baigęs jaunas ir darbštas bendruomenininkas), inž. Vytautas Kamantas (buvęs PLB Valdybos vicepirmininkas, dabar kadenciją baigiančios JAV LB V-tosios Tarybos narys) ir dr. Antanas Razma (Lietuvių Fondo pirminkas, dabar kadenciją baigiančios JAV LB V-tosios Tarybos narys).
Lemonto apylinkėse

gyvena daugelis lietuvių visuomenėje žinomų asmenų. Visus išvardinti būtų sunku, gal galima tik pridėti prie aukščiau minėtų pavardžių dar kelias. Tai solistė Roma

Mastienė (iki šių metų buvusi Lemonto Maironio liuanistinės mokyklos mokytoja, dabar kelis metus iš eilės dainuojanti Chicagos Lietuvių Operoje), rašytojas Ma-

rius Katiliškis, skautų vadovai Jakaičiai, Jovauskai, Dalia Lukošienė ir kiti.

Lietuvių Tautinius Namus pastačius, Lemonto gyvenimas dar daugiau

pagyvės. Ir gal tada, anot aktorės Julijos Cijūnėlienės pavasario baliuje pasakytų pranašysčių, čia bus nauja "Lemonto Lietuva su savo rūmais, teatru ir opera". (k)

The May Co

Sekanti karta sustokite mūsų sodu krautuvėje

Toro 21" Whirlwind
self-propelled rotary
mower with electric
starting
194.95

Užsiveda iš karto, elektrinis. Pakraunama nickel cadium užvedimo baterija, kurią galima išimti patogiam pakrovimui namuose. Žolei piauči mašina turi stiprų 3,5 h.p., 4-cycle motorą. Priekiniai ratai "Pow-R-Drive" traukimo jėgą, kombinuotą chock-throttle.

21" automatiškai užsivedas rotary žolėms piauči mašina su starteriu dabar May's164.95
21" Whirlwind push rotary su starteriu119.95

Toro 21" Sportlawn
Reel Mower
159.95

Duokit savo pievai gražų žolės piovimą! Piovimo mašina turi peilius švelniam piovimui, mažesniame aštrinumui ir ilgesniame amžiui. Turi split pulley clutch geresnei veiklai, lengvesniame ir ilgesniame naudojimui.

18" Sportlawn reel mower dabar May's134.95

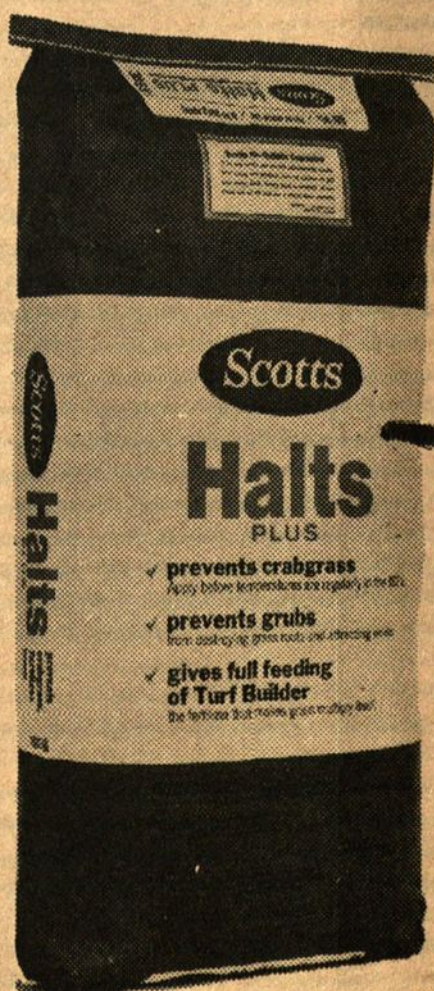
Scotts Halts Plus
1/3 off pirmą kartą!

Pirkite dabar ir sutaupysit trigubas akcijos Halts Plus! Duoda jūsų pievai pilną trašų sustiprinimą, sustabdo crabgrass augimą ir kontroliuoja žolės, kurios patraukia kurmius. Gali būti naudojama pilnam efektui, kol temperatūra nepasiekia pastoviai 80°.

5,000 sq. ft. reg. 14.959.95
2,500 sq. ft. reg. 7.955.30

18" metering
spreader
12.95 jei mainysite

Turi Dial-a-Matic nustatymui tiksliam išbarstymui, atsparų nerūdijanti paviršų ilgam amžiui. Reg. 19.95. Dabar 12.95 keičiant į seną ar 14.95 perkant kitą Scotts gaminį.

Pirkite mieste šeštadienį 10 iki 5:45. Pirkite Heights/Parmatown/Great Lakes Mall/Great Northern/Southgate/Sheffield 10 iki 9:30. Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETRUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

• **Lietuvių Respublikonų Klubas** susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gegužės 17, tuoj po lietuviškų mišių, Lietuvių klubo apatinėje salėje. Bus įvairi programa. Kviečiame visus atsilankyti.

• **Lietuvių Kultūrinio Darželio** Sąjungos metinis susirinkimas įvyks Lietuvių salėje, sekmadienį, gegužės 17 d., po Lietuvių Respublikonų Klubas susirinkimo, įvykstančio ten pat, Lietuvių salėje, po pamaldų. Kviečiami įstoti į Kultūrinio Darželio Sąjungą veikėjai ir organizacijų atstovai. Mokestis tik \$1 metams.

• **SLA 14 kuopos** narių susirinkimas, turėjęs įvykti birželio 7, atkeliamas į gegužės 24 ir jungiamas su kuopos valdybos ilgamečių narių pagerbimo vaisėmis, kurių metu bus pagerbti šie veikėjai: Feliksas Baranauskas, Vytautas A. Braziulis, Margarita Jones, Antanas Praškevičius, Juozas Vilčinskas ir kiti nusipelnę asmenys.

Susirinkimas prasidės 12 valandą. Bus aptariami būsimo SLA Seimo reikalai ir sumanymai.

Pagerbtųjų vaisės prasidės 2 valandą. Susirinkimas ir vaisės įvyks Lietuvių salės svetainėje. Nariai ir narių prašomi šiame svarbiame susirinkime būtinai dalyvauti.

Į susirinkimą ir pagerbimą atvyksta SLA prezidentas Povilas Dargis.

NEGRĮŽUSIAM BROLIUI GEDIMINUI

Prabėgo metai trys,
Ir kiek dar daugelį jų prabėgs?..
Ir vienuoj nerami širdis,
Tyliai, tyliai kentės...

Tu išėjai kovot už laisvę,
Už paprastą laisvę žmogaus —
— Nebegrįžai — ir niekuomet nebegrįši —
Sieloje aidės amžinai...

Tu negrįžai su pavasario vėju,
Su žydinčiais vasaros žiedais,
Negrįžai su aukso lapų šlamėjimu,
Su snaigėm baltom — Tu negrįžai —

Tu negrįžai, o Broliai, — skausmas vis dėlto
Kartais atrodė nesutylis jis širdy —
— Paliko toks didis kaip audringas vėjas,
Lydėt dienas gyvenimo kely...

**

Malda, gilus Tikėjimas ir Dievas!
Visų gyvenimo gale juk stovi kryžius.
Gyvensime jei taip kaip Visagalis nori,
Viltis — gyvenimo paguoda, lai mus lydi...

SESUO

PAMALDOS UŽ A. A. G. EIDUKAITĮ

Prieš trejetą metų, gegužės 19 d., Vietname žuvo A. A. Gediminas Eidukaitis. Už jo vėlė bus laikomos šv. Mišios gegužės 18 d., 8 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, o gegužės 19 d., 8 v. ryto Naujosios parapijos bažnyčioje.

VYTAUTAS KUŠLEIKA IŠSKRIDO Į JAPONIJĄ

Clevelando Simfonijos Orkestras, vadovaujamas George Szell, praėjusį sekmadienį išskrido savo pirmajam koncertinei kelionei į Tolimuosius Rytus. Orkestras koncertuos Japonijos ir Pietinės Korėjos miestuose. Clevelando Simfonijos Orkestre, kuris savo iškiliais koncertais jau yra apkeiliavęs visą P. Ameriką ir Europą, jau dvidešimtą

metą groja mūsų tautietis, smuikininkas Vytautas Kušleika. Į tolimą kelionę išvykstantį sūnų išlydėti buvo atvykę ir jo motina, Ona Kušleikienė, gyvenanti Bridgewater, Mass.

PAMALDOS UŽ A. A. V. RAULINAITĮ

Gegužės 23 d., šeštadienį, 7 val. ryto, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios už A. A. Vytautą Raulinaitį, tragiškai žuvusį prieš 2 metus.

• **ALT S-gos** Clevelando skyriaus susirinkimas įvyks š. m. birželio 7 d., sekmadienį, 11:30 val., Dirvos redakcijos patalpose. Bus renkama nauja skyriaus valdyba ir tariamasi kitais skyriaus veiklos reikalais.

Visi nariai maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

• **Vysk. M. Valančiaus** lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyks šeštadienio vakare, gegužės 23 d. Programoje meninė dalis ir šokiai. Šokiams gros Eug. Svidersko vadovaujamas orkestras. Prašomi visi mokyklos draugai ir buvę mokiniai skirti tą vakarą susitikimui.

Aukštesniosios lit. mokyklos baigiamuosius egzaminus.

• **Apdraudos** reikalais geriausių patarnavimų gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siųsime Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamą Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar atėikit pilnom
smulkmenom nemokamo
patarnavimo!

**State
Savings**
AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupės Šoktinio šokėjų, dalyvavę tautinių festivalyje Akrone, J. Vyšnio nuotrauka

ŠOKTINIS AKRONE

Šoktinis, šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupė, vad. Jolitos Kavaliūnaitės ir Mindaugo Leknicko, šiais mokslo metais gana daug ir intensyviai dirbo.

Turėjo pasirodymų: Tautinių liaudies meno festivalyje, kuris kasmet rengiamas Clevelande, festivalyje, kurį rengė Saint Joseph High School, ir savo mokyklos koncerte. Pagaliau gegužės 9 šoktinis buvo išvykęs ir už Clevelando ribų — į Akroną. Čia mūsų šokėjai Akrono, Ohio tautinių rengtame festivalyje atliko programos dalį — pašoko penkis šokius: Subatėlę, Kepurinę, Mikitiene, Grandinėle ir Aštuonytį ir sulaukė labai nuosirdžių publikos aploдимentų.

T. Colegie, šio pobūdžio festivalių rengėja, pakvietė šoktinį į visą eilę kitų Ohio miestų: Youngstown, Columbus ir kitur, ir teigė, kad visos kelionės išlaidos bus apmokėtos.

Nuosirdus publikos sutikimas giedrai nuteikė ir visus šoktinio šokėjus. Prie geros nuotaikos labai daug prisidėjo ir Birutės Studijų Draugija, kurios pirmininkas J. P. Vaičaitis mūsų šokėjus pakvietė į Akroną, ir pagaliau vaisės pas p. Janavičius. (mv)

HELP WANTED MALE

CUPOLA REPAIRMAN

Malleable iron foundry
steady employment

in a well-established firm

good hourly rate
employee benefits
apply in person

The Fanner Mfg. Co.
Brookside Park

An Equal Opportunity Employer
(37-39)

WANTED JOURNEYMEN FIXTURE BUILDERS

Must have job shop experience.
58 hour week.

O. & W. TOOL
ENGINEERING

15700 Dale Detroit, Mich.
(1 Block E. of Telegraph.
2 Blocks N. of Fenkell)
(313) 538-8200
Ask for Mr. Adams
(34-40)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• **GEGUŽES 16 d.** Grandinėlei paremti parengimas.

• **GEGUŽES 23 d.** Vysk. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimo vakaras.

GEGUŽES 24 d. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 21 d. -- Birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

RUGSEJO 12 d. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSEJO 26 d. Dirvos vakaras.

SPALIO 4 d. -- LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakarinė Naujosios parapijos salėje.

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie **ENCYCLOPEDIA LITUANICA**, kurios bus 6 tomų. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempuzis, p. Balio Gaidžiūno krautuvėje ir Dirvos administracijoje.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomų
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomų
3. Mūsų Lietuvą — 4 tomų.

Tai yra vertingos dovanos bet kuriai progai. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS CUSTOM EXTRUDER OPERATORS SHEET OR PROFILE

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Steady work, top rates and fringe benefits.

APPLY TO
**INDUSTRIAL
PLASTICS**
20401 Old U. S. 12
Chelsea, Mich.

(35-37)

PADĖKA

Kultūrinio Darželių Federacijos banketui daug ponių suaukojo tortus. Joms priklauso padėka. Todėl Lietuvių kultūrinio Darželio vardu dėkoju šioms ponioms: Balaišienei, Bublionei, Budrienei, Jokūbaitienei, Knistautienei, Lenkauskienei, Malskienei, Mikulskienei, Nagevičiūnei, Puškorienei, Raulinaitienei, Šenbergienei, Vinclovienei, Žilinskenei, estei Ritai Tabalokin ir suomių konsulo žmonai Walter Maky.

Taip pat dėkoju p. Sadauskui, Visockui, Urbšaičiui ir Jonaičiui, kurie sutvarkė stalų ir kėdžių nešimą. Didelę padėką priklauso ponioms Balaišienei, Budrienei, Malskienei, Knistautienei, Mainelienei, Nagevičiūnei ir Sankalaitai, kurios sutiko svečius ir stengėsi juos visa kuo aprūpinti.

Mūsų jauniausios veikėjos atėjo Lietuvių Darželinį į pagalbą paduodamos valgių stalus. Ugnelė Stasaitė, Rasutė Petraitytė, Adytė Jasinevičiūtė ir Lygutė Rociūnaitė jau ne pirmą kartą patarnauja visuomenei, todėl reiktų į jas atkreipti dėmesį, nes jos bus mūsų visuomenininkės veikėjos ateityje. Šios lietuvaitės savo patrauklia išvaizda ir gražiu išauklėjimu žavėjo svečius.

Marijai Trainauskai teikiu dėkojimą už bilietų tvarkymą, p. Blinstrubui ir Salasevičiūnei už darbą prie baro. Didžiausia padėka priklauso p.p. Šenbergams, atėjusiems į talką tuo metu kai reikėjo daugiausia pagalbos.

Dėkoju Grandinėlei ir jų vadovams p. Sagiams už sužavėjamą svečių savo programa.

Šie visi aukščiausi minėti asmenys savo darbu prisidėjo prie gražaus tikslo, būtent nuo vakarieniškos likusio pelno parėmėm Naujos Parapijos Bažnyčią ir Grandinėle, kuriai šiuo metu pinigai labai reikalingi.

Klebonas Angelaitis mums širdingai dėkojo už auką, nes jam pinigai labai reikalingi parapijos išlaikymui, o Grandinėles jaunimas sukėlė ovaciją už tris šimtus dolerių, kuriuos Lietuvių Kultūrinis darželis paskyrė jų kelionei į Pietų Ameriką. Įteikiant pinigus jaudinančiai kalbėjo į jaunimą p. Karpus ir Sadauskas.

Dar sykį dėkoju visiems atsilankiusiems ir savo darbu prisidėjusiems prie šio banketo.

Rita Premeneckienė,
Banketo ruošimo komiteto pirmininkė.

• Poetės J. Augustaitytės-Vaičiūnienės naujas poezijos rinkinys "Rūpestis" šiomis dienomis išeis iš spaudos. Spausdina Morkūno spaustuvė. Leidžia J. Karvelis.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143

Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POSEDŽIAVO PLB VALDYBOS PREZIDIUMAS

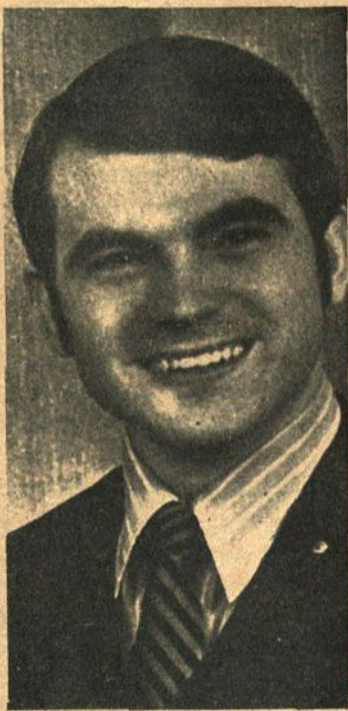
Praėjusį trečiadienį, gegužės 6 d., Clevelande posėdžiavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos prezidiumas. Dalyvavo PLB pirm. Stasys Barzdukas, vykd. vicepirm. dr. Antanas Butkus, vicepirm. n. k. Milda Lenkauskienė, dr. Henrikas Brazaitis, Aleksas Laikūnas ir sekretorius Antanas Gailiusis.

Posėdyje aptarta visa eilė organizacinių reikalų, jų tarpe pasiinformuota apie JAV LB valdybos iniciatyvą įvykusį jaunimo simpoziumą, daug dėmesio skirta ateinančių savaitgalių Clevelande įvykstančiam jaunimo organizacijų atstovų suvažiavimui, kuris turės išjudinti antrojo Jaunimo Kongreso parengiamuosius darbus, pagaliau parengta darbotvarkė PLB Valdybos plenumo posėdžiui.

PLB Valdybos posėdis įvyks Clevelande š. m. gegužės 23 d.

DETROIT

RIMAS SUKAUSKAS BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Rimas Sukauskas baigė Detroito Universitetą ir gegužės 2 d. gavo teisių mokslo diplomą.

Universiteto baigimo pro-

graga vakare jo tėvų Bronės ir Antano Sukauskų rezidencijoje susirinko būrelis svečių pasveikinti naująją teisininką Rimą. Džiaugiasi jo tėveliai, džiaugiamės ir mes. Ar ne gera bus turėti teisininką savo žmogui ir gerą lietuvi.

Rimas Sukauskas gimė Vokietijoje 1945 m. rugpjūčio 10 d. Augo ir mokinosi Amerikoje. Baigęs Western High School 1963 m. įstojo į Mayne State Universitetą ir jį baigė 1967 m., vėliau perėjo į Detroito Universitetą ir čia studijavo teisę. Studijas baigė šį pavasarį ir gegužės 2 d. gavo teisių mokslo diplomą.

Rimas Sukauskas ir mokindamasis neatsiraukė nuo lietuviškos veiklos. Jis daug kur dalyvauja ir dirba. Nuo jaunų dienų yra skautas. Vėliau skautas akademikas. Priklauso Justo Pusedžio ir Z. Mikšienės dramos sambūriams, šoka lietuvių tautinių šokių grupėje "Šilainė". Jis yra SLA narys ir dabartinis 200 kuopos finansų sekretorius. Aktyvus LB ir DLOC valdybos narys. Dirba ir pavergtų tautų komitete. Priklauso ir jūrų šaulių kuopai.

Į šias iškilmes Rimo pasveikinti atvyko jo dėdė Augustas Sukauskas iš Kanados.

— Aš gimiau lietuviu ir būsiu lietuvis. Dėkingas esu savo tėvams, kad jie mane išmokino lietuviškai ne tik kalbėti bet skaityti, rašyti ir dirbti. Aš dirbsiu Lietuvos išlaisvinimui ir dalyvausiu lietuviškose organizacijose, kiek galėsiu ir kiek mano jėgos leis, — pasakė Rimas dėkodamas už pareikštus jam sveikinimus ir linkėjimus.

A. Grinius

CHICAGO

VAKARAS LIETUVISKAI KNYGAI PAREMTI

Gegužės 23 d. B. Pakšto salėje ALT S-gos Cicero skyrius rengia jo išleistoios Tumo-Vaižganto knygos Rimai ir Nerimai vakarą.

Du iškilūs neolituani sumalnė žiedus Chicagoj. Jolanda Gližerytė, baigusi Loyolos Universitetą Chicagoj, ir Algis Mockaitis, padaręs Master ITT Chicagoj ir beruošias doktoratą Philadelphiaj Universitete. Po bažnytinio ceremonijų, kurias atliko kun. dr. Prunkis, vestuvių puota įvyko Šv. Kryžiaus parapijos salėje, dalyvaujant daugybei svečių ir neolituani jaunimo. Vestuvių puotą pravedė fil. Mečys Šimkus.

GALIMA BUS LAIMĖTI ŠIUOS PAVEIKSLUS

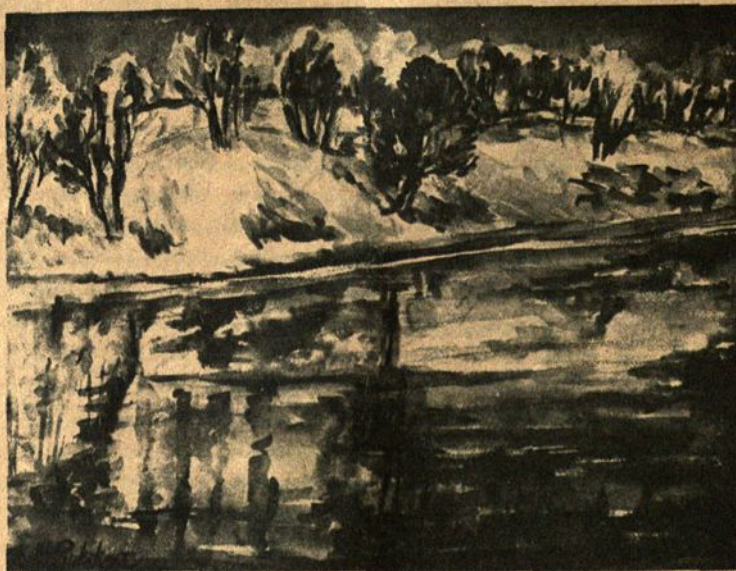
J. Pautienius

Aukšinis rudenėlis

A. Rnkštelė

Lietuvos laukuose.

S. Paukštienė

Sandūnai

Štai keli iš penkių paveikslų, kurie gegužės 23 d. ALT S-gos Cicero skyriaus rengiamame lietuviškos knygos vakare bus paskirti burtų keliu laimėtojams.

Skyriui šiame ėjime tal- kininkauja dailininkai: J. Paukštienė, J. Pautienius, B. Murinas, A. Rūkštelė ir M. Stankūnienė, paskyrę knygos leidimo fondui po vieną paveikslą. Šio vakaro metu minimi paveikslai bus išdalinti burtų kelių išskirtiems laimėtojams.

Norintieji paveikslų paskirstyme dalyvauti maloniai kviečiami nedelsiant įsigyti pakvietimus (jėimas ir vakarienė — 5 dol. aseminiu) ir rezervuoti vietas telef. 354-3898.

• ALT S-gos Chicago skyriaus metinis susirinkimas įvyks gegužės 17 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Don Varno Posto salėje, 6816 S. Western Ave., Chicagoje. Be einamųjų reikalų, naujos valdybos rinkimo bus M. Rėklaičio paskaita — Kelionės įspūdžiai iš Australijos lietuvių gyvenimo. Po susirinkimo pokalbis prie kavutės. Skyriaus nariai prašomi gausiai šiame susirinkime dalyvauti.

• LB naujoji Chicago apygardos valdyba savo posėdyje gegužės 3 dieną paskirstė pareigomis: J. Jaisaitis — pirmininkas, A. Juškevičius — vicepirmininkas švietimo reikalams,

J. Vaičiūnas — vicepirmininkas spaudos-informacijos reikalams, K. Januška — sekretorius, A. Būga — išdininkas, K. Radvila — organizaciniais reikalams, K. Rožanskas — parengimams, M. Pėteraitienė — švietimo organizaciniams reikalams ir Z. Žiupsnys — sporto reikalams.

Be to, nutarta kvieisti kandidatą J. Bertašų telkti lėšas lietuviškajam švietimui.

VAKARAS SU ALICE STEPHENS

Margučio pastangomis, š. m. gegužės 23 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje rengiamas sukaktuvinis muz. Alice Stephens pagerbimas — banketas. Rengiamu pagerbimu plačiai domisi Chicago kultūrininkai, visuomenininkai ir ypatingai buvusios muz. Alice Stephens mokinės ir dainininkės. Šiuo metu sukaktuvininkė, be pedagoginio darbo, vadovauja "Aidutėms" ir jau daugiau 10 metų dirba su Chicago lietuvių operos moterų chorą.

Pagerbimo rengėjai maloniai kviečia visus Chicago lietuvius prisidėti prie rengiamo didžiai nusipelnusios muz. Alice Stephens pagerbimo. Dalyvavim

EAST CHICAGOS LIETUVIŲ SUTARTINO DARBO VAISIAI

Kai du stos,
Visados daugiaupadarys

Sutartino ir vieningo darbo dėka, ruoštoji parapijos vakarienė davė nenumatyta gerus rezultatus. Vakarienė įvyko š. m. balandžio 26 d. parapijos salėje. Žmonių prisirinko apyplinė salė (170 asmenų). Vakarienė pradėta menine dalimi, kurią nemokamai išpildė mūsų populiarioji solistė Natalija Aukštuolienė, akompanuojant jaunilainai vargonininkei. Publika buvo taip sužavėta jos dainavimu, kad turėjo bisuoti. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. Ig. Vichuras.

Rengimo komiteto vardu susirinkusius pasveikino ir vakarienei vadovavo apyl. pirm. Zigmas Moliejus. Vakarienės metu klebonas kun. Ig. Vichuras padėkojo visiems parapijiečiams, prisidėjusiems prie sekmingo vakarienės rengimo ir talkininkavusiems prie salės dekoravimo darbų. Pobūvio metu visų nuotaika buvo pakili ir smagi.

Manau, kad atsisiras pakankamas skaičius tal- kininkų ir išoriniams parapijos trobesių remonto darbams. O tų darbų netrūksta. Kai užlopai vieną skylę, žiūrėk, atsi- randa kita. Parapijos pastatai yra apie 60 metų senumo, tad lopomų daiktų visad atsiranda.

PAMINĖTAS KAN. JUOZAS TUMAS - VAIŽGANTAS

Š. m. gegužės 2 d. ALT S-gos East Chicago skyriaus valdyba sušaukė informacinį susirinkimą. Susirinkimui vadovavo valdyba. Skyriaus pirmininkė Irena Rimkūnienė pristatė šių metų darbų planą.

Valdyba yra numačiusi suruošti tradicinę skyriaus gegužinę Union Pier; narių išvyką į gamtą rudens vakarą ar Naujų Metų sutikimą bei porą kultūrinių subatvakarių.

Pirmininkė pasidžiaugė, kad didelė skyriaus narių dalis aktyviai prisidėjo prie parapijos salės dekoravimo darbų ir vakarienės suruošimo. Tik visų sutartino darbo dėka gavosi labai geri vaisiai.

Skyriaus sekretorė Dalia Mečkauskienė perskaitė Sąjungos valdybos bendraraščius. Bendraraščiuose keliamos

idėjos skyriuje randa gyvą pritarimą ir vykdomos.

Skyriaus narys Stasys Kalvaitis gyvai papasakojo apie kan. Tumo-Vaižganto gyvenimą ir veiklą. Tai nepaprastai gyva ir šakota asmenybė. Tumas — rašytojas, publicistas, redaktorius, profesorius, auklėtojas. Iki šiol yra surinkta ir išleista 19 to- mų Vaižganto raštų: 9 beletristikos ir 10 publicistikos. Jo beletristika galės pasinaudoti ateities istorikai, kaip tikrais ir autentiškais šaltiniais. Paskaita buvo įdomi ir populiariai perduota. Stasys Kalvaitis iš susirinkusiųjų su laukė šiltos padėkos.

Kilo sumanymas ateities susirinkimuose paminėti iškilnesnius mūsų tautos asmenis. Ateinančiam susirinkimui dr. J. Tautvila sutikopri statyti filosofą Vydūną — Storastą.

Tolimesnės diskusijos — pašnekesys vyko prie valdybos paruoštos kavutės su užkandžiais. (a)

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami prenumeratorą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

J. Kriščiukaitis, Avon	2,00
J. Vadopalas, Cicero	2,00
J. Mačys, Cleveland	5,00
S. Rydelis, Cleveland	1,00
P. Kleinotas, Racine	2,00
N.Y. Madų Parodos	
Rengimo K-tas, N.Y. ...	10,00
J. Miglinas, Chicago	2,00
J. Urbaitis, Toronto	7,00
K. Girvilas, Chicago	2,00
A. Chesna, Harrisburg	2,00
A. Svillas, Avon	2,00
T. Vaitekūnas, Parma	2,00
V. Bagdonas, Oak Lawn	7,00
J. Šlapelis, Euclid	2,00
B. Vaižaitis, Winnipeg	2,00
J. Paknis, Kearny	25,00
P. Velevas, Kearny	25,00
A. Jucas, Hot Springs	3,00
P. Valunas, Torrington	2,00
S. Bakūnas, Cleveland	5,00
A. Muliolis, Cleveland	2,00
S. Petrauskas, Elizabeth	5,00
V. Janušauskas, Longevil	2,00
G. Balandas, Detroit	7,00
A. Kačanauskas, Brooklyn	2,00
J. Vilutis, Chicago	7,00
K. Cicėnas, Chicago	7,00
J. Urbšaitis, Cleveland	5,00
A. Reventas, Woodhaven	2,00
J. Skemundris, Pittsburgh	1,00
A. Gilvydis, Detroit	7,00
S. Šimolūnas, Detroit	2,00
J. Bray, Seattle	2,00
Liet. Kult. Darželis	
Cleveland	10,00
S. Matulis, Chicago	2,00
V. Kiaunė, Easton	2,00
B. Simonaitis, Cicero	2,00
A. Kišonas, Dearborn	2,00
N. Young, Tucson	5,00
S. Smalžys, Cicero	2,00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

KNYGOS
GAUNAMOS
DIRVOJE

• POEZIJOS PILNATIS. Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė. Ilustracijos A. Docius. 592 psl. didelio formato. Kaina \$10.00.

• Birutė Pūkelevičiūtė. RUGSĖJO SEŠTADIENIS. Draugo premijuotas romanas. Kaina \$5.00. Gaunamas Dirvoje.

• MEILĖ DVIDEŠIMTAME AMŽIUJE. P. Madelkis. Išleido Lietuviškosios knygų klubas. Viršelį Pauliaus Jurkaus. Knyga 273 psl., kaina \$5.00.

kaina 7.50 dol. asmeniui. Atsilankiusiems bus pateikta šaltų-šiltų valgių vakarienė. Vietas prašome rezervuoti Margutyje, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Tel. GR 6--2242.

LEONO URBONO PARODA CHICAGOJE

Gegužės 16-24 d.d. Čiurlionio galerijoje bus Australijoje plačiai pagarsėjusio dail. Leono Urbono tapybos darbų paroda. Parodos rengimu rūpinasi "Margutis". Atidarymas įvyks gegužės 16 d., šeštadienį, 7 val. vak.